

HALLSBERGS KOMMUN

Kultur- och utbildningsförvaltningen

Förskolan Gullvivans Kvalitetsredovisning

HT 2010 – VT 2011

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 1. INLEDNING s. 3**
- 2. ÅTGÄRDER ENLIGT FÖREGÅENDE KVALITETSREDOVISNING s. 3**
- 3. UNDERLAG OCH RUTINER s. 3**
- 4. FÖRUTSÄTTNINGAR/ORGANISATION s. 4**
- 5. VERKSAMHETSMÅL/PRIORITERADE OMRÅDEN s. 4**
 - 5.1 HÖSTTERMINEN 2010 s. 4**
 - 5.1.1 Omsorg om barn och unga - självbild och självförtroende s. 4
 - 5.1.2 Omsorg om barn och unga- miljö och hälsa s. 5
 - 5.1.3 Omsorg om barn och unga- trygghet och respekt s. 6
 - 5.1.4 Utveckling och lärande- lärande s. 7
 - 5.1.5 Utveckling och lärande- uttrycksformer s. 7
 - 5.1.6 Inflytande och ansvar – arbetsmiljö s. 8
 - 5.1.7 Inflytande och ansvar- föräldrar s. 9
 - 5.1.8 Inflytande och ansvar- lärande s. 10
 - 5.2 VÅRTERMINEN 2011 s. 10**
 - GÅRDSTROLLEN s. 10**
 - 5.2.1 Inflytande s. 10
 - 5.2.2 Språk s. 12
 - 5.2.3 Matematik s. 13
 - SKOGSTROLLEN s. 15**
 - 5.2.4 Naturkunskap s. 15
 - 5.2.5 Inflytande s. 18
 - 5.2.6 Språk s. 20
 - 5.2.7 Matematik s. 24
 - 5.3 SAMVERKAN s. 26**
 - 5.3.1 Samverkan förskola och hem s. 26
 - 5.3.2 Samverkan med förskoleklass och fritidshem s. 26
- 6. PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING s. 26**
- 7. SAMMANFATTNING**

1. INLEDNING

Vår vision är att alla barn och vuxna på förskolan Gullvivan ska känna sig trygga, ha omtanke om varandra och bli respekterad för den man är. Ingen ska behöva känna sig kränkt under förskoledagen.

VÄRDEGRUND FÖRSKOLAN GULLVIVAN

DEMOKRATI

Vi på förskolan Gullvivan strävar efter att alla barns röster ska bli hörda, att varje barn ges möjlighet till inflytande och delaktighet.

JÄMDSTÄLLDHET

Vi på förskolan Gullvivan strävar efter att uppmuntra barnen när de går utanför de traditionella könsmodellerna. Vi pedagoger ser olikheter som en resurs och vill att alla barn ska uppleva detta i vardagen.

GEMENSKAP

Vi på förskolan Gullvivan strävar efter att alla barn ska känna sig bekräftade, få uppleva tillit och känna sig som en resurs i gruppen. Detta leder till att barnen känner trygghet, glädje och trivsel i vardagen. Vi tolererar inte kränkande ord och handlingar.

ANSVAR

Genom att vi förskolan Gullvivan ger barnen förtroende lär de sig ta ansvar för sina val och ta konsekvenserna av sitt handlande.

UTVECKLING OCH LÄRANDE

Vi på förskolan Gullvivan arbetar för att stimulera barns utveckling och lärande genom lek, nyfikenhet och upptäckarglädje. Pedagogens uppgift är att vara en närvarande och medupptäckande pedagog och genom detta uppmuntra och stärka barnet i dess utveckling.

2. ÅTGÄRDER ENLIGHET FÖREGÅENDE KVALITETSREDOVISNING

Under hösten arbetade alla på förskolan Gullvivan med samma områden som i föregående kvalitetsredovisning. Vid årsskiftet gjorde vi valet att fokusera och fördjupa oss i ett mindre antal områden. Vi valde att från och med våren att skriva olika arbetsplaner i de olika arbetslagen eftersom den ena gruppen arbetar med utomhuspedagogik.

3. UNDERLAG OCH RUTINER

Vi på förskolan Gullvivan arbetar medvetet utifrån de mål som finns i Lpfö 98, men även kommunens riktlinjer. Vi driver en pedagogisk verksamhet för de barn som finns här. Våra mål revideras 2ggr/år i en arbetsplan. Vi pedagoger strävar efter att vara närvarande och medupptäckande pedagoger i barnens vardag på förskolan, lyssna till och följa deras idéer och initiativ, och vara med i deras utforskande. Vi ser föräldrarnas delaktighet som en betydelsefull del/förutsättning för att nå målen i vår verksamhet, där föräldrarna har möjlighet att påverka barnens dag på förskolan. Vi har ett nära samarbete med föräldrarna genom den dagliga kontakten, där vi uppmuntrar dem att vi vill ha en öppen dialog. Vi använder oss också av andra verktyg så som föräldramöten, samtal med föräldrar och pedagogisk dokumentation. Under våren 2011 har

föräldrarna fått svara på två enkäter, en som vi på förskolan Gullvivan skickat ut och en som gått ut till alla vårdnadshavare i hela kommunen. Enkätsvaren ger oss en insyn i vad föräldrarna har för upplevelse av vår verksamhet, vilket också ger föräldrarna möjligheten att ha inflytande över deras barns vardag.

Under hösten 2010 arbetade vi med Stegvis för att ge barnen redskap för att kunna uttrycka sina känslor på olika sätt.

Under våren 2011 startade vi upp ett Barnråd på förskolan Gullvivan. Detta gjorde vi för att ge barnen möjlighet att kunna framföra sina åsikter om verksamheten samt kunna uttrycka sina önskemål om vad de vill göra i vardagen.

4. FÖRUTSÄTTNINGAR/ORGANISATION (Rektors ansvarsområde)

5. VERKSAMHETSMÅL/PRIORITERADE OMRÅDEN

5.1 HÖSTTERMINEN 2010

Eftersom vi redan under hösten visste att vi till våren skulle skriva nya arbetsplaner inom mer fördjupade områden valde vi att i höstens arbetsplaner inte ha med åtgärder för utveckling. Självklart tittade vi tillbaka på höstens planer och reflekterade över vilka bitar vi ansåg var betydelsefulla att arbeta vidare med i de nya planerna.

5.1.1 Omsorg om barn och unga- självbild och självförtroende

Mål

***”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin identitet och känner trygghet i den”
Lpfö98***

Hur gör vi? Insats/ arbetsgång

Under hösten startar vi upp Stegvisarbetet med barn födda 2005 och 2006.

Vi använder medvetet material, t ex böcker där innehållet handlar om relationer och förhållningssätt till varandra. Planen är att läsa dessa böcker i mindre grupper för att på så sätt enklare kunna diskutera innehållet.

Under hösten kommer vi att förändra vårt arbete kring portfolio så att detta blir mer effektivt.

Vi arbetar med att lyfta fram de bra sakerna i varje händelse och inte förstärka de negativa. Vi bemöter barnen på ett positivt sätt och försöker svara ”ja” i större utsträckning än tidigare. Även om vi svarar ”nej” i vissa situationer är svaret då genomtänkt och vi ger barnen en förklaring.

Hur blev det? Resultat/Måluppfyllelse

Vi har startat upp Stegvisarbetet och arbetat med detta under hösten. Vi upplever att barnen har varit positiva till Stegvisamlingarna.

Vi har under hösten läst böcker med fokus på relationer och förhållningssätt och barnen har tyckt att det har varit intressant att diskutera innehållet i böckerna. Det har vissa gånger varit svårt att få barnen koncentrerade och fokuserade på diskussionerna. Vi har inte delat upp barnen i mindre grupper som vi från början hade tänkt.

Under hösten har vi fortfarande inte förändrat vårt portfolioarbete så det blivit mer effektivt.

Vi har i stor utsträckning lyckats med att lyfta fram de positiva sakerna i varje situation. Vi har blivit bättre på att säga ”ja” och vi är noga med att förklara varför vi säger ”nej” om vi måste göra detta.

Varför blev det så? Analys

Vi tror att barnen har varit positiva till Stegvissamlingarna eftersom vi upplever att barnen tycker om att vara i en liten grupp där de känner sig trygga och får större utrymme. Vi tror även att det kan vara lättare att uttrycka känslor när de är kopplade till t ex bilder och kanske inte till deras egen person.

Det har varit lätt att läsa böcker som handlat om relationer eftersom barnen visat stort intresse och tyckt att det varit skoj att diskutera innehållet i dessa. Vi har pratat mycket om hur det känns att vara utanför, en bra kompis, rädsla och glädje och vi tror att barnen har haft lätt att diskutera detta eftersom det är saker som de kan relatera till sig själva. Att barnen ibland hade svårt att koncentrera sig tror vi beror på att vi av praktiska skäl inte har haft möjligheter att dela upp dem i så små grupper som vi hade önskat.

Att vi inte har förändrat vårt arbete kring portfolio beror på att vi inte haft möjlighet att diskutera oss fram till hur vi vill arbeta. Vi har flera gånger försökt att diskutera hur vi vill göra, men diskussionerna har inte blivit färdiga och då har arbetet kring portfolio stått still.

Eftersom vi känt att både pedagoger och barn mår bra av och utvecklas av ett förhållningssätt där vi lyft fram det positiva har vi medvetet fortsatt att arbeta med detta. Vi känner att detta har blivit ett förhållningssätt som vi i arbetslaget utgår ifrån utan att vi numera behöver tänka på det hela tiden.

5.1.2 Omsorg om barn och unga- miljö och hälsa

Mål

”Förskolan ska sträva efter att alla barn utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsutfattning, samt sin förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande” Lpfö 98

Hur gör vi? Insats/Arbetsgång

Under hösten fortsätter vi med att låta barnen själva hämta mat vid serveringsdisken. Barn som inte klarar av att bära själv får naturligtvis hjälp av personalen.

Vi fortsätter under hösten att arbeta med Bamsesgympan eftersom det är ett roligt och lättarbetat program som hjälper till träna motoriska färdigheter på ett lekfullt sätt.

Gruppen kommer även under hösten att delas i två grupper för att lättare kunna utmana barnen på den nivå de befinner sig.

Skogstrollen kommer att fortsätta vara i vindskyddet fyra dagar i veckan. Gårdstrollen kommer gå till skogen en gång i veckan med de äldsta barnen.

Hur blev det? Resultat/Måluppfyllelse

Barnen tar ett stort ansvar för att hämta sin egen mat och klarar detta galant. De mindre barnen får hjälp att ta mat och gå med tallriken tillsammans med pedagoger. De flesta barnen smakar på all mat för att senare konstatera att den var god eller mindre god.

Det har fungerat bra att dela barnen i två grupper och barnen har varit mycket positivt inställda till

att gå på rörelsestund i gymnastiksalen. Vi har använt oss av delar i Bamsegympakonceptet, men valt att ta in andra moment för att förnya oss.

Skogstrollen har varit i skogen 4 dagar i veckan och på så sätt skapat goda möjligheter för barnen att på ett naturligt sätt träna sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning genom att bara vara.

Gårdstrollen har delat sin grupp i två grupper för att kunna möta barnen på den nivå de befinner sig. De äldsta barnen har gått till skogen en gång i veckan och därigenom getts möjligheten att träna motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning på ett annat sätt än vad som är möjligt på förskolegården. De yngre barnen har fått träna sin grov- och finmotorik genom att ha större utrymme på gården och inne i lokalerna när de äldre barnen gick till skogen. De har även gått på promenader anpassade efter deras mognadsnivå.

Varför blev det så? Analys

Genom att vi ger barnen förtroendet att själva kunna avgöra hur mycket mat de orkar äta har de lärt sig att ta ett större ansvar och bli mer självständiga. I en förlängning hoppas vi kunna bidra till att barnen genom detta utvecklar förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande.

Att dela barngruppen i två grupper under rörelsestunden har visat sig vara positivt och detta tror vi beror på att det har varit enklare för oss pedagoger att möta barnen på den nivå där de befinner sig. Vi har under hösten känt att det varit bra med den upprepning som Bamsegympakonceptet innebär, men samtidigt känt att vi har velat föra in nya moment för att kunna utmana barnen på olika sätt.

Skogen är en naturlig plats för att kunna träna motorik, koordination och kroppsuppfattning och vi känner att vi gett barnen goda förutsättningar för att kunna träna detta på ett spontant och lekfullt sätt.

5.1.3 Omsorg om barn och unga- trygghet och respekt

Mål

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar” Lpfö 98

Hur gör vi? Insats/arbetsgång

Vi har planen mot diskriminering och kränkande behandling som grund i vårt dagliga arbete. Vi kommer även fortsättningsvis sträva efter att utgå från planens tankar, nämligen att alla barnen ska känna sig trygga och respekterade på förskolan Gullvivan.

Vi fortsätter med Stegvisarbetet eftersom vi anser att detta arbete hjälper oss att nå målen i planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Hur blev det? Resultat/måluppfyllelse

Vi har arbetat för att planen mot diskriminering och kränkande behandling ska ligga till grund i vårt arbete men vi ser ändå att det tyvärr händer att enstaka barn periodvis upplevt sin situation på förskolan lite bekymmersam. Vi anser dock att vi i det stora hela har lyckats skapa en trygg miljö för barnen på förskolan, både barn och föräldrar har uttryckt att de känner trygghet och trivs.

Vi har haft Stegvisamlingar med de äldre barnen där de getts möjlighet att utveckla sin förmåga att uttrycka känslor och förstå hur andra runt omkring en känner i olika situationer.

Varför blev det så? Analys

Vi anser att vi lyckats skapa en trygg miljö för barnen på förskolan genom att vi har planens tankar med oss i vårt förhållningssätt. Vi arbetar medvetet med att vara noga med att bemöta och se barnen när de kommer till förskolan på morgonen, vilket vi förstått att både barn och vuxna uppskattar. Att vi inte lyckats fullt ut, utan haft enstaka barn som känt sig bekymrade i vissa situationer beror på att vi under hösten haft en barngrupp där det förekommit vissa fysiska handlingar. Detta är något vi arbetet aktivt för att motverka. Vi pedagoger har försökt lära barnen uttrycka sina känslor på andra mindre fysiska sätt och vi har arbetat ännu mer aktivt med att vara närvarande pedagoger i leken. Även på stegvissamlingarna har vi arbetat för att visa barnen att det finns andra sätt att uttrycka sina känslor. Vi har försökt visa på vikten av att prata istället för att slå.

5.1.4 Utveckling och lärande- lärande

Mål

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära” Lpfö 98

Hur gör vi? Insats/Arbetsgång

Vi planerar att även i höst forma verksamheten utifrån barnens intresse, önskemål och behov.

Då vårt uppdrag är att anpassa verksamheten utifrån varje barns behov använder vi i vissa fall handlingsplaner för att strukturera upp verksamheten.

Hur blev det? Resultat/Måluppfyllelse

Vi har i stort format verksamheten utifrån barnens intressen, önskemål och behov och låtit dessa önskemål ligga till grund när vi planerat verksamheten.

Vi har använt oss av handlingsplaner i de situationer där vi sett att det funnits behov av detta.

Varför blev det så? Analys

För oss som pedagoger i förskolan är det självklart att utgå från barnens önskemål när vi planerar verksamheten. Det känns viktigt för oss att barnen upplever sin vardag på förskolan som intressant, inspirerande och utvecklande.

Vi anser att handlingsplaner är ett bra verktyg för oss pedagoger i arbetet med att stötta de barn som behöver lite extra stöttning på den nivå de befinner sig och hjälpa dessa barn med det som de upplever bekymmersamt.

5.1.5 Utveckling och lärande- uttrycksformer

Mål

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin skapande förmåga och sin förmåga att förmedla upplevelser, tankar och erfarenheter i många uttrycksformer som lek, bild, rörelse, sång och musik, dans och drama” Lpfö 98

Hur gör vi? Insats/arbetsgång

Under hösten fortsätter vi utveckla våra sångsamlingar då barnen visat stort intresse för sång och musik.

Då barnen har stor skaparlust har vi tänkt att under hösten utveckla detta område. Vi ska försöka hitta nya spännande utmaningar för barnen där de får pröva på både gamla och nya material samt sätt att använda dessa på. Detta för att alla barn ska ges möjlighet att utveckla sin skapande förmåga och få pröva på många olika uttrycksformer.

Hur blev det? Resultat/Måluppfyllelse

Gårdstrollen har under hösten haft många sångsamlingar då barnen fortsatt visa intresse för detta. Vi har både sjungit och använt oss av olika instrument.

Vi har börjat vårt arbete med att föra in olika material i de skapande verksamheterna. I skogen skapar vi med det vi hittar och arbetar med att inspirera barnen till att se att de saker man hittar kan användas till andra saker än vad de från början var tänkta till.

Varför blev det så? Analys

Då vi i vårt arbete utgår från barnen och deras önskemål har det under hösten känts naturligt att lägga mycket tid på sång och musik eftersom barnen uttrycker att det är detta de vill göra.

Eftersom vi anser att det är viktigt att barnen får använda sin fantasi och kreativitet i olika skapandeformer har vi uppmuntrat barnen att använda olika typer av material. Vi anser att det är betydelsefullt att barnen får experimentera och pröva och se att saker kan användas till nya saker.

5.1.6 Inflytande och ansvar – arbetsmiljö

Mål

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolans miljö” Lpfö 98

Hur gör vi? Insats/Arbetsgång

Under hösten fortsätter vi vårt arbete med att stärka barnen på deras resa i att utveckla sin egen självständighet. Vi ger dem tid och utrymme att försöka på egen hand.

Vid behov går vi till miljöstationen och pratar om varför vi lämnar olika saker, exempelvis mjölkkartonger och papper. I skogen talar vi även om vikten av att vara rädda om vår natur och miljö samt djurlivet. Skogstrollen kommer i höst att utveckla detta arbete vidare.

Hur blev det? Resultat/Måluppfyllelse

Vi har i den utsträckning som varit möjlig gett barnen tid till att försöka på egen hand, men skulle ibland önska att det fanns mer tid till detta.

Vi sorterar på förskolan papper och mjölkkartonger och har vid behov gått med detta till miljöstationen. Då har det på ett naturligt sätt blivit tillfällen till att diskutera varför man gör detta och varför det är betydelsefullt. Vi har i skogen pratat mycket om vikten av att vara rädda om vår miljö och tittat på det djurliv vi har i vår närmiljö.

Skogstrollen har utvecklat kretsloppstänket på olika sätt och har genom Mulle lärt sig om allemansrätten och betydelsen av att ta hand om vår natur.

Varför blev det så? Analys

Barngruppen har under hösten varit stor, och personalombytena har varit många. Detta har inneburit att tiden inte har räckt till för att kunna ge varje barn obegränsat med tid för att försöka på egen

hand. Vi hoppas att vi framöver kan få till mer tid till detta igen.

Det är betydelsefullt att barnen lär sig att vara rädda om vår miljö och natur och vi tror att detta är något som ligger barnen varmt om hjärtat eftersom de alltid är positiva till att plocka skräp och följa med och återvinna. Det kan också vara så att barnen ser detta som en god möjlighet till att få vara i en liten grupp.

Ett av skogstrollens viktigaste uppgifter är att lära barnen värna om vår miljö. Därför har vi pedagoger lagt fokus på detta arbete under hösten.

5.1.7 Inflytande och ansvar- föräldrar

Mål

”Förskolan ska föra fortlöpande samtal med barnens föräldrar om barnens trivsel, utveckling och lärande både i och utanför förskolan samt genomföra utv.samtal” Lpfö 98

Hur gör vi? Insats/ Arbetsgång

Vi planerar att ha ett föräldramöte under hösten, samt på detta möte lyfta frågan om föräldraråd.

Vi erbjuder alla föräldrar utvecklingssamtal under hösten där pedagog och föräldrars ges möjlighet att samtala kring barnets utveckling och lärande.

Vi fortsätter att under hösten arbeta för att lyckas skapa ett tillåtande klimat där alla frågor och funderingar är välkomna då vardagen genom detta blir både tryggare, enklare och trevligare för både barn och föräldrar.

Vi arbetar för att uppmuntra föräldrarna att se sitt ansvar i att skapa förutsättningar för sina barn att kunna delta i förskolans alla verksamheter.

Hur blev det? Resultat/Måluppfyllelse

Vi hade ett givande föräldramöte med diskussionsfrågor där vi lyfte frågan om föräldraråd. Föräldrarna valde dock att inte starta upp något föräldraråd under hösten.

Vi har erbjudit alla föräldrar samtal och de flesta föräldrar har tackat ja.

Vi känner att vi har lyckats skapa ett tillåtande klimat här på förskolan Gullvivan.

Det har inte alltid varit så lätt att få alla föräldrar att se det egna ansvaret i att skapa förutsättningar för det egna barnet att kunna delta i förskolans alla verksamheter. Men de flesta föräldrar tar sitt ansvar på ett positivt sätt och gör allt för att skapa de bästa förutsättningarna för sitt barn.

Varför blev det som det blev? Analys

Vi upplever att föräldrarna inte hade några frågor som de ansåg behövde lyftas i ett föräldraråd. Vi ser detta som något positivt och tror att det beror på att vi har lyckats skapa ett tillåtande klimat på förskolan där alla frågor är tillåtna och där vi löser de frågor som kommer upp.

Att de flesta föräldrar tackar ja till samtal anser vi beror på att de flesta föräldrar är intresserade av sitt barns utveckling och tid i förskolan.

Familjer ser olika ut och vi tror att detta kan påverka på vilket sätt föräldrarna skapar förutsättningar för sina barn att kunna delta i de olika verksamheter som finns på förskolan.

5.1.8 Inflytande och ansvar- lärande

Mål

”Förskolan ska sträva efter att alla barn utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga” Lpfö 98

Hur gör vi? Insats/Arbetsgång

Under hösten är vårt mål att bli bättre på att vara närvarande pedagoger i städsituationerna så att vi kan hjälpa barnen att fokusera på vad de gör och varför.

Vi vill erbjuda en förskolemiljö där barnen själva kan ta beslut om vad de vill göra.

Hur blev det? Resultat/Måluppfyllelse

Vi har blivit bättre på att vara närvarande pedagoger i städsituationerna, men detta är något vi kan bli ännu bättre på.

Vi har lyckats skapa en förskolemiljö där barnen kan välja själva vad de vill göra.

Varför blev det så? Analys?

Då vi är närvarande pedagoger i städsituationer skapas bättre möjligheter för att barnen ska ta ansvar för städningen. Barn är barn och vi tror att det blir ännu lättare att motivera städning om de förstår varför t ex när vi städat färdigt, går vi ut och cyklar.

Genom att vi lyckats skapa en förskolemiljö som är tillgänglig har barnet utvecklat sin självständighet och själva fått möjligheten att göra egna val.

5.2 VÅRTERMINEN 2011

GÅRDSTROLLEN

5.2.1 Inflytande

Mål

”Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation.” (Lpfö 98, s.11)

Hur gör vi? - Insats/arbetsgång

Vi ska under våren starta upp barnråd för att öka barnens möjlighet att få inflytande över sin egen vardag i förskolan. Barnrådet är en bra plats för att barnen att utöva inflytande anser vi.

Under våren har barnrådet kommit igång och vi planerar efter hand in det som lyfts av barnen i rådet, i nuläget har 2 barn per gång deltagit men vi arbetar för att utöka gruppen till 4 barn i olika åldrar för att stimulera och utveckla samtalet och diskussionerna vidare. I slutet av våren har barnrådet ofta haft 3 eller 4 deltagare. I barnrådet har åldern på barnen varit blandad.

Vi tänker att i samlingar och vid andra tillfällen dela barngruppen i mindre grupper utifrån ålder och mognad för att då kunna möta barnens intressen lättare. Vid en del tillfällen som t ex skapande, miniröris eller kanske vattenlek kan intresse i stället för ålder styra gruppindelandet. I mindre grupper får alla större möjlighet att komma tilltals och bli lyssnade på. Det gör så att

barnen lättare kan få chans att uttrycka tankar och åsikter.

Under bokcirkeln som vi (pedagogerna) har tillsammans med barnen har vi delat barnen i två mindre grupper. Delningen har skett efter ålder och mognad för barnen skall få ut mer att samlingsstunden. De yngre barn har även samling i mindre grupp på onsdagar när de äldre är på gymnastik.

Vi ska erbjuda överskådligt och lättillgängligt material, så barnen under dagen har möjlighet att välja och på så sätt kunna påverka innehållet i sin vardag.

Vi ska vara flexibla och ge utrymme för den fria leken. Barnen får stort utrymme för samtal och inflytande om vi ger tid för fri lek. Vi ska vara närvarande pedagoger i leken för att kunna vara lyhörda för barnen.

Hur mäter/bedömer vi detta?

Genom observationer och samtal med barnen samt regelbundna utvärderingar i arbetslaget.

Hur blev det? Resultat och måluppfyllelse

Barnrådet har fungerat bra, utökandet av antal barn i rådet under våren upplever vi skapat möjlighet till samtal mellan barnen. Valet att blanda åldrarna har gjort att de yngre barnen fått stöd av de äldre. En del barn har haft råd vid flera tillfällen och vi ser en utveckling i mer verksamhetsbundna förslag. Barnrådet ser vi som en stor hjälp i arbetet med att skapa inflytande för barnen i verksamheten.

Barnen tar själva fram saker de vill leka/arbete med, när de inte så frågar de, de kan genom detta påverka innehållet i sin dag. Denna fria leken har fått stort utrymme i verksamheten, vi har i stor utsträckning funnits närvarande där barnen är.

Under bokcirkeln har barnens egna val av böcker och barnet i formen som bokberättare varit i fokus, en plats där barnet och dess val är i centrum.

Varför blev det så? Analys

Vi har arbetat aktivt med att utveckla barnrådet och göra samtalet centralt och att där vara lyhörd som pedagog, detta har givit goda förutsättningar till reellt inflytande för barnen. Detta känns som ett viktigt steg i vårt arbete med förskolans inflytande mål.

Materialet på förskolan är så långt som möjligt tillgängligt. Detta för att vi anser att en miljö där barnen ser och når material och leksaker är en förutsättning för att barnen skall kunna göra egna val vilket vi menar ger barnen inflytande över sin dag. Då vi givit stort utrymme för den fria leken har vi kunnat se att de gjort aktiva val gällande vad de vill göra. Vi ser däremot att det inte är lika lätt att städa efter sig innan man börjar en ny aktivitet vilket vi tror beror på att vi inte alltid stannat kvar och varit med att stöttat vid städningen. Vet barnen var sakerna ligger är det lättare att göra aktiva val samt att det är viktigt att lär sig att vara rädda om förskolans saker och dess miljö.

Vi anser att det varit positivt att ha haft bokcirkel i mindre grupper, att vara i fokus som bokberättare har blivit en positiv upplevelse och stärkande för barnen.

Hur går vi vidare? Revidering- Åtgärder för utveckling

Vi fortsätter att utveckla och göra barnrådet till en central del i verksamheten. Vi tänker oss att vi ska ta hjälp av bilder under barnrådet. Detta så att även de barnen som ännu inte har ett fullt utvecklat språk kan få möjlighet att rent konkret vara med och forma innehållet i verksamhet.

Vi fortsätter att ytterligare skapa en tillgänglig och inspirerande förskolemiljö för barnen. Vi behöver dock utveckla delen gällande ansvar i förhållande till inflytande då det gäller att återställa miljön(städa) där man lekt/arbetat så att den blir inbjudande för nästa barn.

5.2.2 Språk

Mål

”Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar sitt ord- och begreppsförråd och sin förmåga att leka med ord, sitt intresse för skriftspråk och för förståelsen av symboler samt deras kommunikativa funktioner.” (Lpfö 98, s.9)

Hur gör vi? - Insats/arbetsgång

Samtal är en central del som ska genomsyra hela verksamheten, här är det viktigt att ge barnen tid att tala och känna sig lyssnade på. För att berika deras ordförråd ska vi t.ex. namnge föremål med dess riktiga namn och även visa förståelse att vi förstår barnet/barnen i samtalet/en. Detta ser vi som en viktig väg för att barnen skall öka sitt ord- och begreppsförråd.

Bokstäver finns synliga i miljön.

Vi anser det viktigt med olika material och tillväga gångsätt för att öka intresset för skriftspråket och symboler samt för utökandet av sitt ord- och begreppsförråd. Några av barnen har börjat få intresse för bokstäver arbetat med saltdeg genom att forma bokstäver som sen blir sitt namn. Vi har ett pågående arbete där vi ger tid för samtal tillsammans där fokus ligger på vår lyhördhet för barnen. Vi fortsätter utöka barnen ordförråd genom namnge föremål och genom att föra in nya begrepp.

Vi använder oss av flanosagor, böcker, overhead samt sånger både i samling och i den dagliga verksamheten. Vi sätter upp Sagan om Den lilla lilla gumman, så barnen själva kan se bilderna och texten och då berätta sagan för varandra. Några av de äldre barnen har själva tillsammans med pedagog skapat och illustrerat en egen saga som är uppsatt på väggen, så att alla barnen kan läsa sagan och titta på bilderna. Sagan har även redovisats på en samling med egentillverkade handdockor av ”författarna” själva.

I mars inför vi ”bokcirkel” i barngruppen. Vi introducera cirkeln med att dramatisera Sagan om Bockarna Bruse. Varje barn skall få bli veckans bokberättare. Vi delar in dem i två mindre grupper, så det är lättare att göra sin röst hörd.

I bokcirkeln som nu är igång, använder vi i gruppen för de yngre barnen, flanosagor, för att barnen ska få möjlighet att genom flera sinnen ta delen av sagans/berättelsen och böckernas värld, barnen får sin egen bok uppmärksammas och läst tillsammans med sina kompisar. Sagan om den lilla gumman som läst som flano, undersöker barnen även då den sitter på väggen jämt.

Med de större barnen får bokberättare större fokus genom att själv få återberätta sin bok, för att sedan med hjälp av pedagogerna belysa författaren bakom boken. Boken läser vi även sedan tillsammans.

Barnen erbjuds samling i mindre grupp bland annat vid bokcirkel och matematiksamlingen.

Hur mäter/bedömer vi detta?

Genom observationer och samtal med barnen samt regelbundna utvärderingar i arbetslaget.

Hur blev det? Resultat och måluppfyllelse

Barnen har faktiskt fått mer ”blick” för böcker och tycker det är spännande med nya bokväskor/böcker. De har blivit bättre på att uttrycka sig i ord och begrepp, vilket betyder att språkutvecklingen har gått framåt. I bokcirkeln med de yngre barnen har flanosagor varit komplement till själva boken och gjort så barnen själva sedan kunnat återberätta sagan. När det gäller barnrådet uttrycker barnen mer ord och hela meningar vad de tex vill önska att göra. Lyssnar in vad kompiserna säger och väntar in sin tur är också naturliga lärprocesser som bearbetas i dessa situationer.

De barnen som tillsammans med en vuxen skapade och illustrerade en saga fick en möjlighet till att själva skapa en saga med en början, handling och ett slut. De fick en möjlighet att se att orden kan bli en text.

Varför blev det så? Analys

Vi har haft en regelbunden veckoplanering med barnråd och bokcirkel varje vecka samt att vi så mycket som möjligt försökt att ge positiv bekräftelse och föra samtal med barnen i olika situationer tex vid måltider, vilket har hjälpt oss att nå resultat.

Bokcirkeln tycker vi har varit en positiv stund för alla, barnen har tagit med sig sin favoritbok hemifrån. De har först tillsammans med sina föräldrar läst/pratat om boken hemma, sen har barnen återberättat för kompisarna på förskolan om boken, vilket medför att våga uttrycka sig i mindre grupp med ord och begrepp samt att lyssna på en kompis. Därefter har en pedagog läst boken/sagan för gruppen. Vi ser att de äldre barnen har börjat få ett stort intresse för skriftspråket. De känner igen sina namn och sina kompisars namn.

Då barn tyckt mycket om att sjunga, så har sångsamlingarna varit många. Samlingarna har med de yngre barnen bestått av samma sånger då upprepning behövs. De sångsamlingar vi haft med de äldre barnen har vi försökt tillföra lite olika sånger för att bredda och utveckla. Sångerna ser vi pedagoger som ett positivt och lustfyllt sätt att möta språket på.

Hur går vi vidare? Revidering- Åtgärder för utveckling

Vi fortsätter att bokcirkel med barn då vi ser det som en bra möjlighet att möta skriftspråk, ord och begrepp och att lyssna på någon annan.

Barnrådet ser vi också som en bra väg för att göra samtalet centralt, här tänker vi ta hjälp av bilder för att vidareutveckla språket för de som behöver språkstöd så att även de kan känna sig delaktiga i barnrådet och verksamheten.

5.2.3 Matematik

Mål

”Förskolan skall sträva efter att varje barn utvecklar sin förmåga att upptäcka och använda matematik i meningsfulla sammanhang.” (Lpfö, s9)

Hur gör vi? - Insats/arbetsgång

För att skapa en röd tråd i verksamheten vill vi få in matematik i vardagen genom siffror, spel, dukning, böcker, sagor och sång. På t.ex. promenaden benämna de olika lägesorden. Lägesorden, på, under, bakom, framför, liten, mellan och stor kommer vi under våren även belysa vid sångsamlingarna samt genom olika sagor och böcker, tex. En tumme tittar upp och Bockarna Bruse. Detta ger barnen möjlighet att vid olika tillfällen få möta och lära sig olika lägesorden och storleksbegrepp.

De yngre barnen har haft samlingar under våren med kroppen i fokus. Här har antal så som två händer, två fötter, en mun osv på ett lekfullt sätt kunnat tydliggöras för barnen samt lägesorden.

Vi erbjuder vattenlek minst en gång per vecka då barnen där får möjlighet att med sin kropp känna på tungt, lätt, mycket och lite genom att de öser och håller med vatten.

I Matematiksamlingen med de äldsta barnen ska vi leka med siffror och titta på siffrornas form, 1-10. I samlingarna har vi med hjälp av våra kroppar format siffrorna tillsammans, funderat och testat hur många vi behöver vara för att forma t.ex siffran 3, räcker det med 2 kompisar eller behövs fler? Vi fotograferar och tittar sedan på vår siffra och jämför om den ser ”rätt ut”.

Vidare tänker vi tillsammans undersöker siffrans ”mängd” genom t.ex bowling och i nästa steg ta ut matematiken i skogen. Detta för att barnen ska få grepp om siffran form och betydelsen av siffrans antal. Vi har använt oss av bowling och bollkastning i hink för att på ett lekfullt sätt få förståelse för antal och mängd. Under andra delen av våren har vi flyttat ut samlingen till skogen och tagit hjälp av skogens material för att på ett konkret sätt ytterligare se på antal. Här har vi även tagit hjälp av en tärning där antal visas med prickar istället för siffror och sedan kopplat samman detta.

Hur mäter/bedömer vi detta?

Genom observationer och samtal med barnen samt regelbundna utvärderingar i arbetslaget.

Hur blev det? Resultat och måluppfyllelse

Vi har använt oss sångsamlingarna och sagor som Lilla gumman för att på ett lekfullt sätt möta matematiska begrepp. Vi har läst böcker där siffror/antal och lägesbegrepp funnits med. Vi har använt ”kroppen” som redskap i samlingarna för att barnen skall utveckla sin kroppsuppfattning och höra de lägsta talen benämnas och det har fungerat bra. Detta har varit särskilt givande med de yngre barnen.

Vi inte lyckats i så stor utsträckning som tänkt när det gäller att belysa matematiken vid dukning och promenader.

Vattenleken blev av varje vecka i början av våren och kanske lite mer sällan mot slutet våren.

Siffror och antal har haft stor fokus i matematiksamlingarna och under skogsturena med de äldre barnen.

Varför blev det så? Analys

Att sångsamlingarna sagoläsning fungerat bra som redskap för matematik lärande anser vi beror på att barnen tycker och är intresserade av dessa sätt att leka och lära. Vi anser att barn lär bäst om det är något som intresserar dem och upplevs lustfyllt, vilket är extra viktigt i förskolan.

Sångsamlingarna där kroppen varit central i sångerna så har det varit lätt för barnen ha få förståelse och hänga med då de kan både ta och känna efter, har jag en eller två fötter?

Vi har försökt att vid tillfälle få med barn vi dukningen då det är ett utmärkt tillfälle för räkning, para ihop och planera för barnen. Här har vi inte lyckats i den utsträckning som vi tänkt då det är ofta många barn vi den stund så har det ofta blivit så att vi dukat själva, särskilt vid lunchen.

Vattenleken har varit uppskattad av barnen, både de yngre och äldre. När vi började vara ute mer

blev antalet vattenlekstillfällen färre, här kunde vi tänkt på att flyttat ut vattenleken och även utveckla och tillföra mer saker i vattenleken så att lärande vidjas och fördjupas.

Matematiksamlingar med de äldre barnen har varit inspirerande. De har hjälps åt och funderat när de skulle bygga siffror med kroppen. Detta fungerade bra och de klarade det galant, de har varit mycket intresserade vilket är grunden för att kunna lära. De har fått använda olika sinnen och haft möjlighet att i gruppen arbeta tillsammans och löst problem vilket har skapat goda förutsättningar för lärande. Möjligheten att varit i en så liten grupp som fem till sju barn vid dessa tillfällen har gjort att alla haft chansen få komma fram och vara delaktiga.

Hur går vi vidare? Revidering- Åtgärder för utveckling

De olika samlingsformerna i mindre grupper har varit bra och är något vi bör fortsätta med. Vi behöver dock utveckla och ta vara på dukning och promenader i större utsträckning samt skapa rutiner för att göra detta möjligt. Vattenleken kan vi även utveckla som redskap i det matematiska lärandet.

SKOGSTROLLEN

5.2.4 Naturkunskap

Mål

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- *utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära,*
- *respekt för allt levande och omsorg om sin närmiljö,*
- *utvecklar intresse och förståelse för naturens olika kretslopp och för hur människor, natur och samhälle påverkar varandra,*
- *utvecklar sin förståelse för naturvetenskap och samband i naturen, liksom sitt kunnande om växter, djur samt enkla kemiska processer och fysikaliska fenomen,*
- *utvecklar sin förmåga att urskilja, utforska, dokumentera, ställa frågor om och samtala om naturvetenskap.*

Hur gör vi? - Insats/arbetsgång

Vi arbetar på en uteavdelning, där större delen av den pedagogiska verksamheten bedrivs utomhus.

Vi har Mulle – en dag i veckan där vi arbetar med allemansrätten på olika sätt.

Kretsloppstänket är en viktig del i vårt arbete och detta jobbar vi med på olika sätt.

Planen är att under våren genomföra olika djurteman.

Vi följer naturens växlingar genom att t ex titta på trädens löv och se hur de utvecklas från knopp till färdigt löv.

Genom att använda olika naturmaterial i verksamheten får barnen på ett lekfullt sätt kunskap om t ex artkännedom, färg och form. Genom detta får barnen använda sina olika sinnen och det skapas tillfällen till naturliga samtal.

Vi är medupptäckare och följer barnen på deras upptäcktsfärder i naturen – varje dag!

Hur mäter/bedömer vi detta?

Genom samtal, intervjuer och observationer av barngruppen.

Hur blev det? Resultat och måluppfyllelse

Det har varit en extremt lång vinter, så under en längre period var vi bara ute korta stunder, allt enligt I Ur och Skur-andan, barnen ska tycka att det är njutbart att vistas utomhus. Så fort vädret har tillåtit har vi varit ute allt längre stunder. Genom att vi är en utegrupp har barnen getts möjlighet att få känna naturens och årstidernas växlingar på ett naturligt sätt. Under både hösten och våren har vi varit ute 4 dagar i veckan från tidig morgon till sen eftermiddag.

Vi har haft Mulle en dag i veckan under hösten och våren. Muller's motto är att: "Inte störa och inte förstöra", vilket även är ledorden i allemansrätten. Detta är något som barnen har anammat och är duktiga att leva upp till. Mulle har även lärt barnen att: "Lämna skogen som den var, inget skräp får lämnas kvar". Barnen har lärt sig att det är viktigt att ta med sig sitt skräp och värna om vår natur. För att lära barnen vad man får göra och inte göra i naturen har vi använt oss av olika bilder, t ex bryta grenar, göra upp eld, skräpa ner, gå in på någons tomt, att inte plocka fridlysta blommor osv. Vi tycker att barnen har bra förståelse för vad man får göra och inte. Vi har upplevt att barnen tycker att det har varit jobbigt att gå till Mulle-platsen, men att de har varit positivt inställda till Mulle.

Kretsloppstänket har funnits med som en röd tråd i verksamheten under hösten och våren. Vi har planterat en blomma i en glasburk för att visa barnen fotosyntesen, men även planterat en likadan blomma i en kruka för att visa att den behöver vatten för att överleva. Tillsammans med barnen har vi gjort en kretsloppsbräda. Där spikade vi fast ett antal föremål och grävde sedan ner brädan. Detta gjorde vi för att barnen skulle få insikt i naturens kretslopp. Barnen tyckte att denna aktivitet var jätteskoj. Vi har dock inte grävt upp brädan än. Vi deltog i "Håll Sverige rent", då plockade vi skräp i vår närmiljö, sorterade skräpet och gick iväg till återvinningen. Vi har även gjort skräptavlor. Vi har haft ett igelkott-tema. Barnen fick lära sig fakta om igelkotten på ett lekfullt sätt och tyckte detta var jätteskoj.

Vi har följt naturens växlingar genom att följa 5 olika knoppars resa till att bli ett löv. Knopparna som vi har följt är asp, lönn, rönn, ek och björk. Barnen har haft svårt att koncentrera sig när vi följt knopparna under våren, men vi märker att de flesta barnen nu känner igen dessa träd när vi passerar dem på olika platser. Vi har också tittat på de 5 vanligaste vårblommorna, tussilago, blåsippa, vitsippa, gullviva och liljekonvalj.

Vi har använt oss av olika naturmaterial och låtit barnen experimentera med dessa på olika sätt. Såsom måla lika många kottar som man är gammal, tryckt löv, gjort stentroll, tillverkat igelkottar av kastanjer, gjort spindlar av kastanjer, målat pinnar osv. Barngruppen har under våren varit positiva till alla "pyssel" vi föreslagit och även hittat på egna grejer de vill tillverka.

Vi är medupptäckare varje dag! Genom att följa barnen på deras upptäcktsfärder genom naturen har både barnen och vi pedagoger lärt oss massor om och i vår närmiljö. Exempelvis vet barnen att spindeln har 8 ben, att ekorren hoppar otroligt långt, att myggbett kliar, att ormar är farliga, att man inte får plocka blåsippor osv.

Varför blev det så? Analys

Vädrets makter rör vi inte på, men barnen har fått en stor kunskap om hur man bör klä sig i olika väder, vilket vi tycker är en bra erfarenhet för framtiden.

Genom Mulle har barnen på ett lekfullt sätt getts möjligheten att lära sig allemansrättens grundstenar. Vi anser att barnen har uppskattat Mulle-verksamheten och lärt sig hans ledord eftersom fantasi och verklighet vävs samman på ett naturligt sätt. Genom att Mulle bygger på upprepning har kunskapen införlivats hos barnen. Det är en lång väg att gå till Mulle-platsen, vi har förståelse för de barn som upplever att det är jobbigt att gå. Vi har för att underlätta för barnen prövat olika sätt att ta oss till och från Mulle-platsen och konstaterat att ”ut och gå repet” är det sätt som passar vår barngrupp bäst just nu.

Att barnen visat stort intresse för de olika kretsloppsaktiviteterna tror vi beror på att detta är saker som intresserar barnen. De fångar deras nyfikenhet! Barnen har uppskattat skräpplockardagarna och plockat skräp med lust och glädje. Vi tror att detta beror på att barnen vet att det egentligen är fel att slänga skräp i naturen och att de genom att vara med och plocka skräp känner att de gör ”rätt”, att de hjälper till. Vi ser att detta med att plocka skräp är ett beteende som har införlivats hos barnen då de fortfarande uppmärksammar allt skräp de ser och plockar detta med sig. Det känns som att barnen tycker att detta är viktigt! Eftersom barnen tyckte detta med skräp var skoj valde vi att även skapa med skräpet. Barnen fick göra egna skräptavlor, något vi upplevde att de nästan tyckte var lite busigt. Vi anser att barnen genom allt kretsloppsarbete blivit mer miljömedvetna individer!

Vi tror att djurteman fångar barnens intresse eftersom de flesta barn är otroliga djurvänner och är intresserade av de djur som finns runt omkring oss i vår närmiljö. De ställer ofta frågor om de djur vi träffar på och vill veta massor om dem, t ex vad de gör om dagarna, nätterna, vad de äter osv.

Vi har under våren märkt att barngruppen varit för stor för att fullt ut kunna fånga barnens intressen när vi stannat och tittat på knopparna. Samtidigt kan vi efter avslutat projekt konstatera att de flesta barnen nu känner igen dessa träd och att de alltså lärde sig mer än vad vi trodde under tiden vi arbetade med knopparna.

Eftersom barnen själva visade stort intresse för alla blommor som tittade upp efter vintern och frågade mycket om dem, vad de heter och vilka man fick plocka osv. valde vi att ha ett blomtema där vi lärde barnen lite fakta om de fem vanligaste vårblommorna. Efter att ha avslutat blomtemat har vi konstaterat att alla barnen kan namnen på dessa blommor och vet vilka av dem man får plocka osv. De är även bra på att införliva detta i vardagen, vi ser att de inte plockar de blommor som är fridlysta.

Barn gillar att tillverka saker och att ha tillgång till obegränsat med naturmaterial hela dagarna främjar skaparlusten. Saker och ting behöver inte användas till det som de från början är tänkta till utan olika naturmaterial blir nya saker. T ex blir stenar troll, kastanjer spindlar och pinnar penslar. Det är nyttigt för barnen att få fantisera och lära sig att tänka i nya banor. Vi anser att detta utmanar deras kreativitet på ett positivt sätt.

Vi anser att vårt viktigaste uppdrag som pedagoger är att vara medupptäckare. Genom att vi pedagoger kryper, luktar, känner, pillar, studerar, lyssnar och är tillsammans med barnen skapar tillfällen för ett livslångt lärande. Vi ser, varje dag, att vi genom att vara medupptäckare ger barnen massor av tillfällen till att lära sig nya saker och låter barnen lära sig saker i dess rätta miljö. Barnen vill gärna ha med oss pedagoger, visa oss djur, blommor, träd osv. Barnen har förstått att vi vill vara där barnen befinner sig och titta på det de ser.

Hur går vi vidare? Revidering- Åtgärder för utveckling

Vi fortsätter med att vara ute så mycket som möjligt, så länge det är njutbart. Målet är att även fortsättningsvis vara i skogen 4 heldagar i veckan.

I höst planerar vi att fortsätta med Mulle, men funderar på att starta upp en Knytte-grupp eftersom vi anser att dessa verksamheter på ett lekfullt och inspirerande sätt fångar barnens intresse för allemansrätten. Detta för att kunna dela gruppen i mindre grupper och på så sätt kunna anpassa verksamheten efter åldern på barnen. Genom detta hoppas vi kunna öka barnens koncentrationsförmåga då vi tror att den bristande koncentrationen nu i vår har berott på att gruppen varit för stor. Vi planerar också att byta Mulle-plats så att det inte blir lika jobbigt att ta sig dit.

Eftersom kretsloppsarbetet har fångat barnens intressen och är en viktig del i arbetet med att skapa miljömedvetna individer kommer vi även fortsättningsvis att arbeta mycket med detta.

Eftersom vi inte hann med alla de djurteman vi från början tänkt är detta något vi planerar fortsätta och vidareutveckla under hösten.

Under höstan planerar vi att fortsätta titta på de löv vi under våren följt. Detta för att på ett tydligt sätt kunna visa barnen på årstidsskiftningar och se vad som händer med de olika löven när det blir höst.

Vi fortsätter under hösten att använda oss av och skapa med de olika naturmaterial som finns omkring oss.

Arbetet med att vara medupptäckare är ett arbete som ligger oss varmt om hjärtat och det är inget arbete som blir färdigt utan ett förhållningssätt som vi arbetar med att ständigt bära med oss.

5.2.5 Inflytande

Mål

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- *utvecklar sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation,*
- *utvecklar sin förmåga att ta ansvar för sina egna handlingar och för förskolans miljö, och*
- *utvecklar sin förmåga att förstå och att handla efter demokratiska principer genom att få delta i olika former av samarbete och beslutsfattande.*

Hur gör vi? - Insats/arbetsgång

Vi planerar att starta ett barnråd på förskolan. Där låter vi barnen framföra sina åsikter och önskemål om verksamheten.

I slutet av terminen intervjuar vi barnen för att på så sätt få ta del av deras åsikter och kunna utvärdera verksamheten.

Vi följer barnen och deras önskemål i den utsträckning det är möjligt, varje dag.

När det uppstår situationer i vardagen som behöver samtalas kring för vi diskussioner med barnen. Detta gör vi för att barnen ska lära sig ta ansvar för sina egna handlingar.

Vi uppmanar barnen att vara rädda om t ex leksaker och möbler. Samtidigt försöker vi få barnen att se vinningen med att lägga tillbaka sakerna på sin plats.

Hur mäter/bedömer vi detta?

Genom samtal, intervjuer och observationer av barngruppen.

Hur blev det? Resultat och måluppfyllelse

Barnrådet startades upp under våren och varje vecka har en grupp med två till fyra barn deltagit. Barnen har varit i olika åldrar. Barnen har fått möjlighet att diskutera och samtala tillsammans med en pedagog. Barnen har fått berätta vad de saknar eller vill göra på förskolan, vi har sedan tillsammans med barnen genomfört deras önskemål så långt det har varit möjligt. Allt går inte att genomföra på en förskola med 38 barn. Barnrådet har fungerat bra, utökandet av antal barn i rådet under våren upplever vi har skapat möjlighet till samtal mellan barnen.

Vi har under senare delen av våren intervjuat barnen. Där har vi lyft frågor om vad som är kul på förskolan, om det finns något tråkigt, om det finns något de vill göra i verksamheten som vi inte redan gör, vilka kompisar man leker med osv.

Barnen har varje dag fri lek för att själva ha inflytande över vad de vill göra, vilka de vill leka med osv. Vi tycker att det är viktigt att vara medagerande pedagoger och säger ”ja” i så stor utsträckning som möjligt istället för ”nej”.

Vi för samtal med barnen behov, när något har hänt, t ex att man inte är en schysst kompis. Vi pedagoger berättar hur man ska behandla sina kompisar och förklarar att man kan bli ledsen, arg och besviken när någon inte är en snäll kompis.

Vi pratar med barnen och förklarar för dem varför man ska vara rädd om leksaker, möbler osv. Det är inte alltid barnen städar efter sig när de lekt färdigt eller är rädd om saker.

Varför blev det så? Analys

Valet att blanda åldrarna har gjort att de yngre barnen fått stöd av de äldre och samtalen har utvecklats mellan barnen. En del barn har haft råd vid flera tillfällen och vi ser en utveckling i mer verksamhetsbundna förslag. Barnrådet ser vi som en stor hjälp i arbetet med att skapa inflytande för barnen i verksamheten. Vi ser att barnen blir mer intresserade av att kunna påverka sin dag på förskolan och att vi verkligen genomför deras önskemål i verksamheten.

Vi har arbetat aktivt med att utveckla barnrådet och göra samtalet centralt och att där vara lyhörd som pedagog, genom detta har barnen fått goda förutsättningar till att kunna påverka sitt inflytande på förskolan. Vi anser att detta är ett viktigt steg för att aktivt kunna arbeta med barns inflytande.

Intervjuerna har fungerat bra, vi har fått många användbara svar från barnen, både positiva och negativa. Att vi fått så många givande svar beror på att vi tagit oss tid att sitta ner och samtala med barnen och att de känner ett stort förtroende för oss. Genom svaren kan vi förändra och förbättra verksamheten och göra den så bra som möjligt för alla barn.

Genom att finnas där för barnen och vara medagerande minskar konflikterna i barngruppen och barnen känner att de själva har möjlighet att bestämma över sin vardag på förskolan. Deras lust att utforska ökar när de får möjlighet att testa olika möjligheter.

Vi har fört många samtal med barngruppen hur man är en snäll kompis, i perioder fungerar det bättre, i andra blir det sämre. I de sämre perioderna har många av barnen varit extra trötta, varit sjuka och detta påverkar barnens vardag. I de bättre perioderna anser vi att barnen har förstått vikten

av att vara en snäll kompis, då vi samtalat mycket om detta. Barnen vet hur man ska vara en schysst kompis, men ibland blir de så arga att de glömmer bort att prata, då smäller det istället. Vi har påpekat vikten av att prata istället för att slå eller putta en kompis.

Det är viktigt att samtala med barnen varför man ska vara rädd om saker, då kan man ge exempel på hur det blir om man inte är rädd om t ex en bil. Barnen har själva sett vad som händer med leksakerna om man inte är rädd om dem och en del har blivit ledsna när de upptäckt att deras favorit leksak är trasig. Leksakerna kommer även bort när man inte lägger tillbaka dem på sin rätta plats, vilket barnen ibland förstår när de letar efter en speciell leksak. Barn är barn och tycker om att testa olika saker, t ex vad som händer när man kastar upp en leksak i luften, se den landa på marken – håller den? Vad händer? Hur långt kan jag kasta? Detta gör inte barnen för att medvetet förstöra en leksak, utan de experimenterar.

Hur går vi vidare? Revidering- Åtgärder för utveckling

Vi anser att arbetet med barns inflytande är viktigt och väljer att fortsätta arbeta med barnråd och utveckla det vidare.

Vi fortsätter att genomföra intervjuer varje termin för att genom dessa få reda på vad barnen anser om verksamheten och ge dem möjlighet att påverka hur vi planerar verksamheten.

Den fria leken är en betydelsefull del i att skapa tillfällen för barnen att själva välja vad de vill göra. Vi kommer även under hösten att fortsätta avsätta mycket tid för den fria leken.

Att samtala med barnen är viktigt när det finns behov av det, t ex när man inte är en schysst kompis, så detta kommer vi att fortsätta att arbeta med under höstterminen.

Det är viktigt att barnen får lära sig att vara rädd om leksaker och dylikt och få förståelse för varför sakerna ska städas in när man lekt färdigt med dem. Så vi kommer att jobba vidare med detta under hösten.

5.2.6 Språk

Mål

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- ***utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära,***
- ***utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra,***
- ***utvecklar intresse för skriftspråk samt förståelse för symboler och deras kommunikativa funktioner.***

Hur gör vi? - Insats/arbetsgång

Vi försöker samtala mycket med barnen och lyssnar uppmärksammat när barnen berättar något.

Vårt mål är att vara goda förebilder!

Vi är tydliga, vi benämner alla känslor, saker och händelser med namn – hela tiden!

Efter maten sätter vi oss ner och har högläsning med olika teman som vi diskuterar kring.

Vi använder olika sagopåsar.

I vår ska vi måla alfabetet på väggen i vindskyddet. Detta för att bokstäverna ska bli synliga för barnen.

Barnens namn finns synliga på barnens hyllor och vid deras krokar i vindskyddet. Detta för att barnen på ett naturligt sätt ska lära sig sina namn som ordbilder.

Under våren kommer vi att utveckla vårt arbete med olika slags bildscheman.

Vi försöker hitta meningsfulla tillfällen där vi tillsammans formulerar oss i text.

Flera gånger i veckan har vi sångsamlingar.

Vi spelar spel, som skapar tillfällen till goda samtal.

Under våren planerar vi att arbeta med bokstavstema. De äldsta barnen ska vi träna i att skriva sitt namn.

Vi låter barnen skriva i ordbehandlingsprogram.

Hur mäter/bedömer vi detta?

Vi för samtal med barnen för att få en klarhet i hur de tänker och hur långt de har kommit i olika resonemang. Vi observerar dem under leken, samlingar och andra tillfällen för att vad de fått med sig av de saker vi haft som mål att ge dem möjligheten att lära sig,

Hur blev det? Resultat och måluppfyllelse

Vi känner att vi verkligen har samtalat med barnen denna termin. Vi för samtal med barnen hela dagarna, och vi har varit bra på att lyssna uppmärksammat på det som barnen vill berätta. Vi har haft tiden att kunna ge samtalen stort utrymme, haft chansen att ställa motfrågor som utmanat barnen och vidareutvecklat deras resonemang.

Vi anser att vi under Våren har varit goda förebilder! Vi anser även att vi har levt upp till vårt mål att hela tiden benämna allt vi både gör och känner med ord.

Vi har läst bok efter maten nästan varje dag trots att det ibland har varit protester då barnen hellre går och leker direkt igen. Vi har läst inne under de månader när det var för kallt för oss att äta ute, men så fort vädret tillåter så läser vi i skogen. Vi har försökt att välja böcker med tanke. Vi har beställt böcker från biblioteket med känsloteman, jultema och naturtema och sett till att det alltid finns tid att diskutera böckerna vi läser.

Arbetet med sagopåsar har inte blivit av som vi planerat.

Vi har målat alfabetet på väggen i vindskyddet för att göra bokstäverna synliga för barnen. Det märks tydligt att detta med bokstäver är något som intresserar barnen. Vi samtalar dagligen om bokstäverna på väggen på olika sätt. Samtidigt finns barnens namn synliga på barnens hyllor och vid deras krokar i vindskyddet och vi upplever att de flesta av de äldsta barnen börjar känna igen sitt namn som ordbild.

Under våren har vi startat upp vårt arbete med bildscheman, både i hallen där vi kan titta på vad vi ska göra under dagen och i vilken ordning man ska klä på sig, men också i gymnastiksalen där man får veta vad som ska hända under gympatimmen. Vi känner att många av barnen uppskattar dessa scheman och att det gör dem lugnar och tryggare när de vet vad de ska komma att göra.

Att hitta meningsfulla sammanhang där vi tillsammans formulerar oss i text var kanske inte så självklart som vi trott i början av terminen. Om man inte planerar in det i verksamheten glöms det lätt bort. Vi har tillsammans skrivit brev till Mulle och fått svar och vi skriver gärna lappar till barnens föräldrar tillsammans med barnen, men i så många fler situationer har vi tyvärr inte formulerat oss i text tillsammans.

Vi har haft sångsamlingar, men inte flera gånger i veckan. Däremot har vi spelat spel och under tiden tagit tillfället i akt att föra goda samtal.

Vi har inte arbetat med bokstavstema med de äldsta barnen.

Barnen har inte skrivit i ordbehandlingsprogrammet på datorn.

Varför blev det så? Analys

Vi tror att den verksamhet vi har byggt upp i skogen ger oss bästa möjliga förutsättningar för att ha tid och möjlighet att kunna föra samtal med barnen. Det finns inte massa måsten, ingen telefon som ringer och inga papper som ska kopieras. Vi har lagt vårt fokus på att vara medupptäckande pedagoger, något vi under I Ur och Skur utbildningen förstod att vi redan var men som vi nu har vidareutvecklat och blivit ännu bättre på att vara. En medupptäckande pedagog kryper med barnen på barnens nivå, leker i sandlådan, klättrar på stenen eller sitter i solen i mossan och för resonemang med barnen kring det de ser eller funderar på här och nu. Vi tar oss tiden att se vägen till vårt mål som en del i vår pedagogiska verksamhet. De barn som vill springa snabbt får göra det tillsammans med en vuxen. Men en vuxen ska alltid finnas för de små eller stora som inte orkar gå så fort, som hittar en fin blomma efter vägkanten, eller en mask som den vill stanna och studera. Den vuxne ska finnas där som en samtalspartner som ger barnen möjligheter att genom samtal ge barnet en erfarenhet den inte redan hade. Kan den vuxne inte svara på frågan så försöker denne ta reda på svaret. Vi menar att vi genom dessa samtal skapar möjligheter för barnen att kunna utveckla sin nyfikenhet. De har också möjligheten att kunna utveckla ett nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt utveckla sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra runt omkring sig.

För att ge barnen möjligheten att kunna utveckla till exempel sitt talspråk och ordförråd kan inte vi pedagoger använda ett ovårdat eller torftigt språk. Vi är bra på att hela tiden benämna ALLT med ord och vi har tillsammans bestämt att vi tycker att detta är en betydelsefull del i vår pedagogik. Därför har vi under våren arbetat med att hjälpa och stötta varandra i detta arbete och vi anser att vi idag är betydligt bättre på detta än vad vi var vid terminens början. Vi känner att vi har gjort detta till en del av oss och anser därför att vi skapar möjligheter för att kunna berika barnens ordförråd.

Att barnen ofta inte är så sugna på att sitta still och lyssna på en bok efter maten tror vi beror dels på att det är en stor grupp barn, 17st, och dels att just den barngruppen vi har just nu är en grupp barn med många myror i rumpan. Vi anser dock att detta är en viktig sak som barnen behöver träna på även om de inte är så sugna eftersom högläsning kommer att vara ett självklart inslag i förskoleklassdagen. Vi känner därför att vi skulle göra barnen en "björntjänst" om vi lät dem slippa. Istället för att hoppa över läsningen har vi försökt att skapa en positiv känsla i gruppen genom att ta läsningen i små steg och låta dem "lyckas". Med detta hoppas vi kunna utveckla deras förmåga att

orka koncentrera sig små stunder, vilket vi tror är viktigt att de orkar när de når förskoleklass. Vi har inte haft några färdiga sagopåsar och tiden har tyvärr inte funnits för att hinna skapa nya nu i vår.

Barnen verkar ha ett stort intresse för både bokstäver och sina egna namn. Vi hoppas att vi genom de diskussioner vi för dagligen har skapat möjligheter för barnen att bli uppmärksammade på att det finns bokstäver och att deras namn består av bokstäver, vilket är betydelsefulla grundstenar i läs- och skrivutvecklingen. Vi märker även att barnen läser på varandras namn och jämför hur många bokstäver och vilka som har likadana osv. Vi anser att vi berikat barnen genom att ha alfabetet uppmålat och använda namn vid hyllor osv eftersom de annars antagligen inte hade fört dessa diskussioner.

Vi anser att arbetet med bildscheman fungerar så bra eftersom det inte är alla barn som är hjälpta av att man bara samtalar med dem. De behöver något mer och då är bilder ett utmärkt redskap. Vi är noga med att även benämna allt vi ska komma att göra, vad man ska hämta och klä på sig, men vi tror ändå att det är kombinationen ord/bild som är den vinnande kombinationen. Barnen lär sig se att symboler har kommunikativa funktioner och på vilka sätt dessa kan användas.

Att vi pedagoger inte hinner med allt vi planerat är inte konstigt att förstå då det ofta händer oförutsedda saker man inte kan rå för, men vi anser att många saker glöms bort för att man helt enkelt inte planerar in dem i den dagliga verksamheten. Man skulle ju t ex enkelt kunna formulera fotbollsregler ihop och man skulle kunna skriva brev och fråga någon om sådana frågor som barnen funderar över istället för att googla upp svaret. Det handlar bara om att få in detta som en del i arbetet, som något man gör utan att tänka, och för att komma dit tror vi att vi måste bli bättre på att planera in detta i vår dagliga verksamhet.

Vi sjunger gärna tillsammans med barnen, men eftersom vi anser att det är viktigt att följa barnens intressen har sångsamlingarna uteblivit sedan vi började gå ut i skogen. Detta är nämligen något som barnen inte visat något större intresse för och inte efterfrågat. Under tidiga våren när vi fortfarande var mycket inomhus hade vi sångsamlingar flera gånger i veckan. Däremot har barnen ofta velat spela spel, både tillsammans med varandra, men även ensamma tillsammans med en vuxen. Då vi anser att detta är ett bra tillfälle till att kunna föra goda samtal och berika barnens både talspråk och ordförråd, samt träna turtagning har vi känt att det varit mer betydelsefullt att lägga tid på spelen istället för på sångsamlingar.

Tyvärr fick vi inte till arbetet med smågrupperna så som vi från början planerat. Tiden och det praktiska räckte inte till. Därför kom arbetet med bokstavstemat aldrig igång. Eftersom vi inte har dator i skogen och att vi inte hade datorn igång så mycket när vi var inne i vinter på grund av att det var många barn på liten yta blev det inget av med ordbehandlingskrivandet.

Hur går vi vidare? Revidering- Åtgärder för utveckling

Vi fortsätter givetvis med de saker som vi anser att vi gör bra och som vi känner fungerar bra tillsammans med barnen. Men vi anser att vår verksamhet kan bli bättre om vi i höst kan utveckla arbetet med de mål vi inte lyckades nå upp till nu i vår.

Vi ska fortsätta att arbeta med att utveckla bokläsningssituationen då vi anser att det är betydelsefullt att barnen fått träna sig på att sitta still och koncentrera sig den lilla stund det tar att läsa en bit ur en bok. Vi känner att detta är något som barnen behöver ha fått träna på när de kommer till förskoleklass.

Vi ska också försöka få till arbetet med att dela gruppen i smågrupper då vi anser att mycket är lättare, både för oss pedagoger och för barnen, om man får vara i en mindre grupp. Det blir då även lättare att anpassa det man gör efter ålder och mognad.

Vi ska utveckla arbetet med barnens namn, som ordbilder, och olika bokstäver.

Självklart ska vi även försöka tillverka de sagopåsar vi inte hann tillverka under våren.

Sedan ska vi bli bättre på att planera in meningsfulla sammanhang där vi kan formulera texter tillsammans med barnen. Sammanhang där de får uttrycka vad de vill säga och där vi kan skapa förutsättningar för att ge dem en inblick i varför det skrivna språket är så värdefullt.

5.2.7 Matematik

Mål

Förskolan ska sträva efter att varje barn

- *utvecklar sin nyfikenhet och sin lust samt förmåga att leka och lära,*
- *utvecklar sin förståelse för rum, form, läge och riktning och grundläggande egenskaper hos mängder, antal, ordning och talbegrepp samt för mätning, tid och förändring,*
- *utvecklar sin förmåga att använda matematik för att undersöka, reflektera över och pröva olika lösningar av egna och andras problemställningar,*
- *utvecklar sin förmåga att urskilja, uttrycka, undersöka och använda matematiska begrepp och samband mellan begrepp,*
- *utvecklar sin matematiska förmåga att föra och följa resonemang.*

Hur gör vi? - Insats/arbetsgång

Matematiktänket finns med som en röd tråd genom vår pedagogiska verksamhet i vardagen. Vi försöker finna meningsfulla situationer där vi kan använda olika matematiska begrepp, t ex lägesord, olika jämförelser och talbegrepp.

Vi använder olika uppdragskort för att på ett lekfullt sätt träna in olika matematiska begrepp.

Vi planerar att under våren arbeta med olika matematikteman.

Lekar, där olika matematiska begrepp förekommer, är en betydelsefull del av vår pedagogiska verksamhet. Barnen leker då in meningsfulla kunskaper.

Hur mäter/bedömer vi detta?

Vi för samtal med barnen dagligen och hör under dessa på vilken utvecklingsnivå barnen befinner sig. Vi observerar även barnen i olika situationer under dagarna t ex i samlingar och i både den styrda- och fria leken. Ett exempel på där vi mäter på vilken nivå barnet befinner sig på är när vi lägger ut tre kottar på marken och frågar barnet hur många det är. De som nått lite längre i sin utveckling ser då att detta är tre och kan säga det direkt, medan de som inte nått riktigt lika långt måste räkna 1,2,3 för att komma fram till hur många det är.

Hur blev det? Resultat och måluppfyllelse

Vi har haft matematiktänket med oss under våren. Eftersom vi tagit upp den medupptäckande pedagogen i tidigare arbetsplaner beskriver vi inte detta närmare under denna rubrik. Men eftersom

vi prioriterar att lägga mycket tid på att samtala med barnen blir det även naturligt att föra in matematik i dessa samtal. Vi är noga med att ofta och hela tiden medvetet föra in matematiska begrepp och ställa motfrågor med olika problemformuleringar som barnen får fundera över. Vi räknar dagligen och hela tiden och barnen tycker att det är skoj och räknar gärna och hela tiden. Så fort någon t ex visar en pinne kommer följdfrågorna på en gång. Dvs. är den lång, kort, smal, tjock, kan du se någon som är längre, lika lång osv. Vi har under dessa samtal förstått att stora delar av gruppen har stor kunskap inom detta område.

Uppdragskortet är en favorit både bland oss pedagoger och hos barnen så detta har vi använt oss av för att träna olika matematiska begrepp.

Vi har inte arbetet med olika matematikteman under våren.

Vi har försökt att medvetet välja att leka lekar med barnen där barnen fått leka in olika matematiska och meningsfulla kunskaper. T ex har vi lekt Kims lek, Hur mycket är klockan Herr Lejon? Och Kom alla mina Skogstroll. Tyvärr har det kanske inte blivit så många sådana lekar. Däremot är barnen bra på att leka sådana lekar även i den fria leken. De spelar fotboll och räknar poäng, de pärlar halsband efter olika mönster, de bygger Lego och konstruerar i alla former och färger. Barnen bygger gungbrädor och kan lägga timmar på att räkna ut och fundera på hur de ska sitta och hur många som ska sitta var för att det ska bli bra fördelning.

Varför blev det så? Analys

Vi känner att de flesta barnen har bra koll på de lägesord som är relevanta för den nivå som barnet bör befinna sig på utifrån ålder och de är bra på olika former av ramsräkning. Vi känner att detta dels beror på att de flesta av barnen i vår grupp har ett stort intresse för just matematik och dels på att de, genom att vi ständigt använder lägesord, har haft möjligheten att lära sig genom upprepning. Vi anser att det är just genom upprepning och samtal i naturliga resonemang som vår barngrupp lär sig bäst. De har svårt för att koncentrera sig för matematiksamlingar i större grupp och därför har vi valt att istället lägga tiden på att samtala om det som intresserar barnen och då smyga in de matematiska resonemangen. Vi känner att vi genom dessa enskilda samtal också har fått en större uppfattning om på vilken utvecklingsnivå varje enskilt barn befinner sig. Har man dessa samtal i stor grupp är det lätt att något barn lätt försvinner i mängden.

Vi anser att uppdragskort, i olika former, är ett utmärkt sätt att leka in kunskap. Vi vuxna har genom uppdragskortet möjlighet att styra så att vi kan träna på olika områden som vi känner att barngruppen behöver träna på. Vi har uppdragskort som bygger på t ex lägesord, antalsuppfattning, färger, former eller mängdlära. Genom dessa kort anser vi att vi utvecklar barnens nyfikenhet och lust att leka och lära på ett naturligt och självklart sätt. Barnen förstår helt enkelt inte att de lär utan de tror att de leker och detta tror vi är anledningen till att även barnen är mycket positiva till denna aktivitet.

Vi har inte arbetet med matematikteman dom vi planerat och detta beror helt enkelt på att tiden inte har räckt till och vi har fått prioritera.

Att det inte blivit så många styrda lekar med matematiska inslag beror på att vi prioriterat den fria leken under våren eftersom detta är en stor bit inom "I Ur och Skur tänket". Samtidigt har vi ju sett att barnen, som vi beskriver ovan, leker många lekar med matematiska inslag inom den fria leken och därför har vi inte känt att detta har varit något som vi valt att prioritera under våren.

Hur går vi vidare? Revidering- Åtgärder för utveckling

Vi fortsätter att arbeta för att medvetet utmana barnen i deras matematiska tänkande genom att föra in matematiska resonemang i våra samtal med barnen varje dag.

Eftersom uppdragskort är något som både vi pedagoger och barnen uppskattar är detta något som vi planerar fortsätta med och vidareutveckla. Både genom att hela tiden förnya uppdragskorten men även genom att medvetet anpassa korten utifrån olika åldrar.

Det blev ju inte av att vi arbetade med matematikteman under våren och därför planerar vi att istället genomföra dessa i höst.

Vi fortsätter att erbjuda barnen material som t ex Lego, pärlor och annat som tränar olika matematiska funderingar utan att barnen själva vet om det.

Vi ska försöka hitta fler lekar med matematiska inslag som kan fånga barnens nyfikenhet och lust att leka och lära.

5.3 SAMVERKAN

5.3.1 Samverkan förskola och hem

På förskolan Gullvivan har vi lagt mycket tid på att skapa en god kontakt med föräldrarna vid lämning och hämtning, då vi tycker att det är viktigt att föräldrarna känner sig trygga när de lämnar sina barn på förskolan. För veta vad föräldrarna anser om förskolan och vår verksamheten har föräldrarna fått fylla i två enkäter, en som går ut i hela kommunen och en som vi på förskolan Gullvivan skapat. Vi har även haft ett föräldramöte på hösten och ett på våren, under vårens möte gick vi tillsammans med föräldrarna igenom enkäten. Föräldrar har erbjuds att delta i ett föräldraråd på förskolan och har under våren haft ett möte. Föräldrarna har erbjudit utvecklingssamtal varje termin samt haft möjlighet att be om ytterligare samtal om de så önskat. De flesta föräldrar har tackat ja till ett samtal höst och ett vår. Vi välkomnar även föräldrarna att delta i den vardagliga verksamheten.

5.3.2 Samverkan med förskoleklass och fritidshem

För att skapa en trygg övergång från förskola till förskoleklass så träffas de blivande sexåringar från de olika förskolorna i Pålshoda för att lära känna varandra under ca fem tillfällen. Detta sker under april och maj månad. Förskoleklasspersonal gör besök på förskolan och hälsar på barnen. Barnen får även besöka förskoleklassens lokaler och vara tillsammans med sina nya lärare där. Vid behov och efter överenskommelse med förälder hålls ett överenskommelse samtal mellan förskola och förskoleklass.

Vi har ett gott samarbete med skolans fritidshem då vi har angränsande lokaler. Vi samarbetar med öppning och stängning vilket gör att övergången till fritidshemmet blir trygg detta tack vare att personal och miljö redan är känd. De blivande sexåringarna gör även besök och är korta stunder på fritidshemmet under vårens senare del.

6. PLAN MOT DISKRIMINERING OCH KRÄNKANDE BEHANDLING

Under året har vi på förskolan Gullvivan aktivt arbetat för att skapa ett klimat där alla känner sig trygga och ingen känner sig kränkt. Då vi haft en grupp där det förekommit ganska ”tuffa tag” har vi arbetat mycket med att prata om hur man är en bra kompis och på olika sätt försökt skapa arbetsätt som omöjliggjort t ex knuffar och puttningar. Vi har t ex låtit barnen gå en och en när vi gått på promenader, vi har valt att placera ihop barn i konstellationer där tävlingsmomentet uteblir och vi har även testat att ha ett ”ut och gå rep” med de äldsta barnen när vi gått på Mulle. Detta har

vi gjort eftersom vi uppmärksammat att en del barn upplever det som kränkande att bli i kull putad, eller knuffad på i olika situationer. Vi anser att klimatet i gruppen har blivit lugnare och tryggare efter att vi börjat arbeta aktivt för att finna och testa arbetssätt som tar bort tävlingsmomentet.

Det har även förekommit bitningar i barngruppen under året. Detta är något vi arbetar aktivt för att få stopp på. Vi pedagoger har under året lagt mycket tid på att vara närvarande pedagoger i leken för att förhindra bitningar. När bitningar ändå uppstått har vi markerat tydligt att detta är en oacceptabel handling, men inte överöst barnen med förmaningar eftersom de barn som biter ofta är små och inte har någon chans att ta till sig dessa resonemang.

Vi har under året även uppmärksammat att alla barn inte alltid får vara med och leka. Detta är något som vi inte accepterar om vi ser att det är samma barn som blir utsatt för att inte få vara med flera gånger. För självklart måste barnen få leka ensamma med en kompis ibland. För att få stopp på detta har vi pratat med de inblandade barnen och vi känner att i de fall när detta har uppstått har barnen förstått att detta inte är okej. Det har efter samtalen blivit mycket bättre och vi ser att samtalen har gett resultat.

7. SAMMANFATTNING (rektors ansvarsområde)